

РЕШЕНИЕ

№ 1124

гр. София, 03.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на тринадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мария Георгиева

Членове: Елена Тахчиева
Камелия Първанова

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20211000503730 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и следв.ГПК.

С решение № 260284/15.09.2021г, постановено по гр.д.№ 849/2020г по описа на СОС, ГО, е осъдена Прокуратурата на РБългария, Софийски районен съд и Софийски градски съд да заплатят солидарно на Я. В. С. с ЕГН ***** на основание чл.2 б, ал.1 от ЗОДОВ обезщетение за нарушение на правото за разглеждане и решаване в разумен срок по чл.6, параграф 1 от ЕКПЧ на нохд № 9174/2004г. на СРС, включително по присъединените внохд № 2195/2006г. на СГС и внохд № 1469/2009г. на СГС, в размер на 10 000/десет хиляди/ лева, ведно със съдебни разноски за адвокатски хонорар при условията на чл.38 от ЗАДв. в размер на 800 лв., като са отхвърлени исковете за обезщетение по чл.2б,ал.1 от ЗОДОВ за разликата до предявения размер като неоснователни и исковете за законна лихва по чл.86 ЗЗД като неоснователни. С определение по чл.248 ГПК е изменено постановеното решение в частта му за разноските и са осъдени ответниците да заплатят на процесуалния представител на ищеца сумата от 830лв. за адвокатско възнаграждение и е отхвърлената молбата на СГС за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението е обжалвано от Я. В. С., чрез адв.К.М. от САК, в частта му, с която е отхвърлен предявеният иск за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 10 000лв. до пълния предявен размер от 60 000лв., и в частта му, с която е отхвърлен иска за лихвата за забава върху сумата. Възразява срещу приетото от съда, че не са доказани претърпени вреди извън обичайните страдания, тъй като такива са доказани от ангажираните гласни доказателства и се изразяват в негативни психически емоции-притеснения и стрес от продължителността на проведеното наказателно производство. Поддържа, че по време на производството е станал сприхав, изнервен, страхувал се от неизвестността. Сочил, че неправилно съдът е отхвърлил изцяло акцесорния иск за лихва за

забава като погасен по давност, като не е било релевирано такова възражение с отговорите по чл.131 ГПК. Само Прокуратурата на РБългария е възразила, че съгласно чл.111, б. „в” ЗЗД лихвата се дължи за срок от 3 години назад от датата на подаване на исковата молба, поради което следва да бъде присъдена лихва за забава от 11.10.2015г., а СГС и СРС дължат лихва от датата на увреждането-14.10.2013г. Възражението на СРС, че не е посочена дата на увреждането е неоснователно, тъй като изрично в ИМ се съдържа същата-14.10.2013г-датата на влизане в сила на присъдата по наказателното производство. Счита за неоснователни приетите от съда доводи на СГС, че ищецът сам се е поставил в забава като не е приел предложението на Министъра на правосъдието за обезщетение от 16.04.2016г. Правото на иск за обезщетение е възникнало два месеца след получаване на предложението-на 16.06.2016г. Алтернативно поддържа, че дори и да се приеме недължимост на лихвата за забава до датата на исковата молба, то същата се дължи от подаване на исковата молба-11.10.2018г до окончателното изплащане.

Претендира да се уважи въззивната жалба като се отмени решението в отхвърлителната му част и да се уважат исковите претенции в претендирания размер.

Ответникът Софийски градски съд, представляван от С.Р.-специалист „Правно обслужване”, е оспорил въззивната жалба. Сочи, че правилно съдът е приел, че не е установено влошаване на здравословното състояние на ищеца и претърпени от него неимуществени вреди с особен интензитет, извън обичайните. По отношение на лихвата за забава поддържа, че е ангажирал становище, че е неоснователно искането за присъждането, тъй като ищецът сам се е поставил в забава с отказа да приеме предложеното от Министерство на правосъдието обезщетение.

Решението е обжалвано от Софийски градски съд, представляван от пълномощника С.Р., в частта му, с която е осъден за заплати солидарно с Прокуратурата на РБългария и СРС сумата от 10 000лв. за обезщетение за неимуществени вреди на Я. В. С. за нарушаване на правото му за разглеждане и решаване в разумен срок на НОХД № 9174/2004г по описа на СРС, ВНОХД № 2195/2006г по описа на СГС и ВНОХД № 1469/2009г по описа на СГС. Сочи, че неправилно СОС е приел, че искът е допустим, тъй като по делото не са представени доказателства, че ищецът е отказал предложеното му обезщетение, а изискванията на чл.2 б, ал.1 ЗОДОВ и чл.8, ал.2 ЗОДОВ е валидно сезиране на Специализираното звено към ИВСС със заявление по чл.60 а ЗСВ и непостигане на споразумение в рамките на административната процедура. Алтернативно сочи, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че за ищеца Я.С. е възникнало право на обезщетение по чл.2 б, а л.1 ЗОДОВ, вр. с чл.6, пар.1 ЕКЗПЧОС, тъй като е имал качеството на пострадал от престъпление, а впоследствие и на частен обвинител и граждански ищец. Поддържа, че съгласно чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС всяко лице при определяне на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд. Наказателното производство не е било определящо за гражданските права на ищеца, тъй като той е разполагал с възможността да сезира със същия иск гражданския съд.

Сочи, че неправилно съдът е отчел продължителността на наказателното производство за ищеца, тъй като той е станал страна когато е встъпил като частен обвинител-съдебното заседание на 25.02.2005г., проведено пред първата инстанция по НОХД № 9174/2004г. по описа на СРС, а не от 3.04.2004г.

Поддържа, че неправилно съдът е приел, че делото е без фактическа и правна сложност, тъй като в съдебната фаза са извършени множество процесуално-следствени действия, голям обем писмени доказателства, множество свидетели, експертизи, обвинението е за тежко престъпление, установен е съучастник на извършителя.

Сочи, че не са налице дълги интервали между заседанията или ненужни отлагания,

като са проведени 7 съдебни заседания по двете производства по описа на СГС, съдът е взел съответни мерки за издирване на свидетели, първото и второто по делото заседания са били отложени, за да се обезпечи личното явяване на подсъдимата и правото ѝ на задължителна защита. Второто НОХД № 1469/2009г е приключило в едно съдебно заседание.

Поддържа, че разпитаните свидетели са заинтересовани. Ищецът е участвал и в други наказателни производства като страна, съвпадащи по време на висящността с процесните, за които също е претендирал обезвреда по съдебен ред на основание ЗОДОВ.

Навел е доводи за прекомерност на определения размер на обезщетението и е претендирал да се отмени решението в обжалваната му част и да се отхвърлят изцяло предявените искиви претенции.

СГС е подал жалба и срещу определение от 22.10.2021г, постановено по гр.д.№ 849/2020г по описа на СОС, в частта му, с която е оставена без уважение молбата му за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение на основание чл.78, ал.3 и ал.8 ГПК. Сочил, че независимо, че разпоредбата на чл.10, ал.3 ЗОДОВ се прилага само по отношение на искиви производства, образувани след влизането ѝ в сила, то следва да се приложат общите правила на ГПК за присъждане на разноски на ответника пропорционално на отхвърлената част на иска. Претендира да се отмени обжалваното определение и да се присъдят разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението е обжалвано и от Окръжна прокуратура-гр.София, чрез прокурор Т.К., в частта му, с която е уважена исковата претенция. Възразява, че ищецът не е доказал претърпени психически болки и страдания в качеството му на пострадало лице по наказателно производство, причинно-следствена връзка между наказателното производство и твърденията от него неимуществени вреди. Не е било уточнено от ищеца кое конкретно процесуално действие по делото не е било извършено в разумен срок от Прокуратурата след 15.12.2012г., тъй като нормата на чл.2 б от ЗОДОВ няма обратно действие, а урежда възникнали случаи след влизането ѝ в сила. Продължителността на досъдебното производство е била само 4 месеца и 20 дни, след което е бил внесен обвинителен акт на 23.09.2004г, а след като СГС е отменил първоинстанционната присъда и е върнал делото на СРП за отстраняване на допуснати процесуални нарушения на 30.09.2009г, на 25.02.2010г е бил внесен нов обвинителен акт, като през останалото време производството е било на различни съдебни инстанции, като в съдебната фаза прокуратурата е само страна и няма ръководни или решаващи функции.

Решението е обжалвано и от Софийски районен съд в частта му, с която е уважена исковата претенция, с доводи, че е неправилно и необосновано. Възразява срещу приетото от съда, че са настъпили твърденията от ищеца вреди, че се дължи обезщетение в определения размер, тъй като същото е завишено.

Съдът, след като обсъди доводите, изложени в жалбите, доказателствата по делото, намира за установено следното:

Жалбите са депозираны в законоустановения срок, от надлежни страни и срещу обжалваем съдебен акт, поради което са допустими. Разгледани по същество жалбите на СГС, СРС и Прокуратурата на РБългария са частично основателни.

Ищецът по делото-Я. В. С. е посочил в исковата молба, че Прокуратурата, СРС и СГП са нарушили правото му на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, с което са му причинили неимуществени вреди-психически болки и морални страдания. Наказателното производство е започнало на 23.04.2004г с образуване на досъдебно производство и е приключило на 14.10.2013г, с влизане в сила на присъда. Общата продължителност на наказателното производство е 9 години, 5 месеца и 21 дни. На

7.03.2014г е депозирал искане до Инспекторат към ВСС за проверка по реда на глава III а от ЗСВ за обезщетяване със сумата от 10 000лв., като с писмо от 15.04.2014г Министерство на правосъдието е посочено, че правото му на разглеждане на делото в разумен срок е нарушено и му е било предложено обезщетение в размер на 3620лв. Било е образувано с постановление от 23.04.2004г. по негова жалба до СРП дознание № 81/2004г по описа на СДВР за това, че на 14.02.2003г под предлог продажба на къща е бил измамен със сумата от 5 000щ.д. На 21.09.2004г обвинителният акт е бил внесен в съда, като присъдата е била отменена и делото върнато в досъдебна фаза. На 23.09.2004г е образувано НОХД № 9173/2004г, СРС, като първото съдебно заседание е отложено поради нередовно призоваване на подсъдимата. Съдът е приел за разглеждане в рамките на наказателното производство предявен граждански иск, конституирал го е като частен обвинител и граждански ищец. След множество съдебни заседания е била постановена присъда от 3.11.2005г, като мотивите са били забавени от 17.11.2005г до 9.05.2006г на СРС, НО, и не е било изпратено делото по жалба в СГС. След изпращането му е било образувано ВНОХД № 2195/2006г по описа на СГС, НО, което е продължило 1 година, 10 месеца и 16 дни и е приключило с решение на 3.04.2008г. С решение № 51/9.02.2009г на ВКС, I НО, по н.д.№ 742/2008г е било възобновено наказателното производство и върнато делото в стадия на въззивната му проверка от друг състав на СГС. Било образувано ВНОХД № 1469/2009г по описа на СГС, НО, продължило 3 месеца и 8 дни. Повторното досъдебно производство е продължило 4 месеца и 26дни. Било е образувано НОХД № 2384/2010г по описа на СРС, НО, с което е била оправдана подсъдимата и е отхвърлен гражданският иск. Присъдата е влязла в сила на 14.10.2013г. , а производството е продължило 3 години, 7 месеца и 1 ден.

Излага доводи, че общият срок на производството е 10 години, като причината за забавянето му са действията и бездействията на прокуратурата, СРС и СГС, с което е нарушено правото му на разглеждане и решаване на същото в разумен срок съгласно чл.2б, ал.1 ЗОДОВ и чл.6, пар.1 от ЕКПЧ.

Посочил е, че са му били причинени неимуществени вреди, изразяващи се в негативни психически емоции-притеснения и стрес от продължителността на наказателното производство, станал сприхав, изнервен.

Претендирал е да бъдат осъдени ответниците-Прокуратурата, СРС и СГП солидарно да му заплатят сумата от 60 000лв. за обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на главницата.

Ответникът –Прокуратурата на РБългария, е оспорила исковите претенции. Възразила е срещу допустимостта на исковата претенция като погасена по давност, тъй като наказателното производство е приключило на 14.10.2013г, като дори и да се приеме, че давността е текла от момента на изчерпване на възможността за обезщетение по чл.60а ЗСВ, то също са изтекли 5 години, както и, че не са представени доказателства от ищеца за отказ за получаване на определеното му обезщетение. Сочил, че производството е продължило в съдебната си фаза през по-дълъг период от време. Оспорил е размера на претендираното обезщетение като завишен, както и е изложил доводи, че вредите не са доказани.

Ответникът–Софийски районен съд е оспорил исковите претенции. Оспорил е допустимостта на иска с доводи, че не са представени доказателства за изчерпване на процедурата по глава трета „а” от ЗСВ. Алтернативно е изложил доводи, че исковата претенция по чл.2 б, ал.1 ЗОДОВ е неоснователна. Възразява, че делото е продължило в неразумен срок, както и, че не са доказани твърдените неимуществени вреди. Излага доводи, че не е имало пречка ищецът да предяви исковата си претенция по гражданскоправен ред, както и, че не е обжалвал отхвърлянето на гражданския му иск. Относно акцесорния иск по чл.86, ал.1 ЗЗД е посочил, че същият следва да се остави без разглеждане, тъй като ищецът не е посочил от коя дата е увреждането.

Ответникът–Софийски градски съд е оспорил исковите претенции. Посочил е, че отказът на ищеца да получи обезщетението по глава трета „а” на ЗСВ е недоказан, поради което искът е недопустим. Алтернативно излага доводи, че е неоснователен, тъй като ищецът не е бил обвиняем или подсъдими, като е встъпил като частен обвинител на 25.02.2005г. Сочил, че и двете съдебни производства по описа на СГС- нохд № 2195:2006г и нохд 1469/2009г са приключили в разумния срок. Делото се е отличавало с фактическа и правна сложност-установено е било съучастие, извършвани са множество процесуално-следствени действия. Възразил е срещу доводите на ищеца, че искът му се е погасил по давност и не е могъл да го предяви пред гражданския съд, тъй като същият е бил предявен в наказателното производство. Посочил е, че ищецът е адвокат и е участвал и в други съдебни производства. Изложил е доводи, че становището в констативния протокол на Инспектората към ВСС не обвързва съда, както и, че по време на процеса ищецът е имал и други наказателни производства. Оспорил е размера на исковата претенция като прекомерна. По искът за лихва за забава по чл.86, ал.1 ЗЗД е ангажирал становище, че след като ищецът не е приел предложеното му обезщетение в размер на 3 620лв., то сам се е поставил в забава като кредитор. В допълнение към писмения отговор е релевирали възражение за изтекла погасителна давност на основание чл.111, б.”в” ЗЗД.

С обжалваното решение съдът е уважил частично исковата претенция по чл.2 б ЗОДОВ като е приел, че производството е продължило над разумния срок, че не е представлявало фактическа и правна сложност, ищецът не е допринесъл за забавянето му, че същият е претърпял обичайни вреди. Отхвърлил е исковата претенция за лихва за забава като погасена по давност, тъй като ищецът е бил уведомен за предложението на 16.04.2014г, а е инициирал исковото производство след изтичане на тригодишния давностен период.

Производството по делото е било образувано на 23.04.2004г и е продължило до 14.10.2013г., като в същото ищецът Я. В. С. е встъпил като граждански ищец на 25.02.2005г. Общата продължителност на наказателното производство е 9 години, 5 месеца и 21 дни.

На 7.03.2014г ищецът е депозирал до Инспектората към ВСС молба за проверка по реда на глава III а от ЗСВ за обезщетяване със сумата от 10 000лв., като с писмо от 15.04.2014г на Министерство на правосъдието е посочено, че правото му на разглеждане на делото в разумен срок е нарушено и му е било предложено обезщетение в размер на 3620лв. В удостоверение с изх. № 94-Я-29/10.04.2021г, издадено от Министерство на правосъдието,

е посочено, че Я.С. не е приел направеното предложение, не е сключено споразумение и не му е изплатено обезщетение.

Поради това исковата претенция по чл.2 б ЗОДОВ е допустима, тъй като е премината административната процедура и определеното обезщетение не е било прието от молителя.

Възраженията, че ищецът не е легитимиран да предяви иск по чл.2 б ЗОДОВ поради липса на качество на пострадал от престъплението са неоснователни, тъй като чл.74 , ал.1 НПК придава качество на пострадал на лицето, претърпяло вреди от престъплението. Понятието „при определяне на неговите граждански права и задължения” по чл.6, пар.1 от КЗПЧОС обхваща не само страните в гражданско/наказателното производство, а и всеки гражданин, чиито права и задължения се засягат пряко от него. В случая наказателното производство е засегнало правото на ищеца да узнае причината и извършителя на причинените му вреди, поради което е легитимиран да предяви исковата претенция.

В решение №66/2.04.2015г по гр.д.№5813/2014г на III Г.О. е посочено, че механизмът, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок е да се установи продължителността на релевантния период и след това се преценява дали този период е разумен. При специалния деликт по чл.2 б от ЗОДОВ, в ал.2 законодателят примерно е изброил обстоятелства- обща продължителност и предмет на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и всички др. факти, които са от значение за спора, които съдът следва да вземе предвид при преценката си дали е налице фактическият състав на това особено непозволено увреждане, изразяващо се в нарушение на правото на ищеца за разглеждане и решаване на съответното дело в разумен срок, така и при определянето на размера на обезщетението за неимуществени вреди, причинени му от този деликт.

При присъждане на обезщетения за неимуществени вреди, причинени от забавено разглеждане на граждански производства, от значение е общата продължителност на съдебното производство; възможно е тя да е в нарушение на изискването за разумен срок, въпреки че отделните етапи на производството са имали разумна продължителност, и обратно – при допусната забава в отделна част от производството няма нарушение на чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС , ако общата продължителност на делото не е прекомерна според вида на делото и броя инстанции. При обсъждането на сложността на делото са от значение броят на страните по него, броят на обективно съединените искове в производството, наличието на международен елемент, сложност на засегнатите правни въпроси, необходимостта от ползване на специални знания и назначаване на съдебни експертизи, обем на доказателствата и пр. От значение е и поведението на ищеца и на съответните власти, както и значението на делото за ищеца. Извън срока, който се взема предвид, са забавянията, причинени от самата страна поради злоупотреба с права, недобросъвестно извършвани процесуалните действия, шиканиране и използване на тактики за протакане, стига съдът да е предприел допустимите и възможни в конкретния случай процесуални действия за дисциплиниране. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване

на вредите на увреденото лице от вредоносното действие.

При иска по чл. 26 от ЗОДОВ на обезщетяване подлежат всички преки и непосредствени вреди, причинени от неразумната продължителност на съдебното производство, но не и вредите от неправилни или недопустими съдебни актове. Ищецът, предявил такъв иск, дължи пълно и главно доказване относно вида и размера на имуществените вреди, както и на пряката причинно-следствена връзка със забавеното производство. Относно неимуществените вреди, съгласно практиката на ЕСПЧ, съществува силна, но оборима презумпция, че неразумната продължителност на производството причинява такива, поради което поначало не е необходимо ищецът да твърди изрично и да доказва обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лице, спрямо което гражданското съдебно производство е продължило извън рамките на разумния срок, като притеснения за неговото развитие и от евентуален неблагоприятен изход, накърняване на чувството му за справедливост и на доверието му в държавността поради забавянето на делото. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл. 26 от ЗОДОВ се определя глобално – за всички претърпени неимуществени вреди, причинени от този деликт. В този смисъл, неимуществените вреди са конкретно определими и глобално присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им в тяхната цялост, следва да е достатъчно по размер за репарирането им – в съответствие с общоприетия критерий за справедливост, но най-вече – с оглед особеностите на конкретния случай. Същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди; респ. – не следва да води до неоснователно обогатяване на ищеца. Поради това, размерът на обезщетението се определя с оглед общия критерий за справедливост по чл. 52 ЗЗД, като се вземат предвид и възприемането на понятието „справедливост“ на съответния етап от развитие на обществото и стандартът на живот в страната.

Общият срок на производството, следва да се отчита 23.04.2004г-датата на образуване на наказателното производство, като възраженията, че началният срок следва да е от датата на встъпване на ищеца като граждански ищец е неоснователно, тъй като производството, което засяга негови граждански права, е започнало с началото на съответното разследване и е продължило до влизане в сила на окончателния съдебен акт. Делото не се отличава с фактическа и правна сложност, като обстоятелството, че е отделено производство срещу съизвършител не може да се приеме за такова обстоятелство. Пред СРС № 9174/2004г производството е продължило 1 година, 1 месец и 13 дни, но съдът е забавил изготвянето на мотивите от 17.11.2005г до 9.05.2006г и не е изпратил по жалба на подсъдимата делото в СГС за срок от 5 месеца и 22 дни. Пред СГС производството е продължило 1 година, 10 месеца и 16 дни, като след образуване на делото на 3.08.2006, то е било насрочено за 18.12.2016г., като същото е било отлагано поради молби на подсъдимата и защитника ѝ, впоследствие поради нередовна процедура за призоваване на свидетел. С решение № 51/9.02.2009г на ВКС, I НО е възобновено производството и върнато делото на

въззивен състав на СГС. В проведеното едно заседание е била отменена първоинстанционната присъда и върнато делото на СРП за отстраняване на допуснати процесуални нарушения, като новото досъдебно производство е продължило 4 месеца и 26 дни. При разглеждане на нохд № 2384/2010г по описа на СРС производството е продължило 3 години, 7 месеца и 1 ден и е приключило с оправдателна присъда, влязла в сила на 14.10.2013г, като гражданският иск е бил отхвърлен. Били са проведени множество заседания, които са били отлагани поради неявяване на подсъдимата, представяне на болнични листове, нередовно призоваване на свидетели.

Следва да се отчете, че съдебната фаза на производството е била основно забавена от процесуалното поведение на подсъдимия и процесуалния му представител, както и поради нередовни процедури за събиране на доказателства. Ищецът не е допринесъл за забавяне на производството.

Неоснователни са възраженията, че ищецът не е доказал, че е претърпял неимуществени вреди. В практиката си ЕСПЧ приема, че съществува силна, но оборима презумпция, че неразумната продължителност на съдебното производство причинява неимуществени вреди, поради което поначало не е необходимо ищецът да твърди изрично и да доказва обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лице, спрямо което гражданското съдебно производство е продължило извън рамките на разумния срок, като притеснения за неговото развитие и от евентуален неблагоприятен изход, накарняване на чувството му за справедливост и на доверието му в държавността поради забавянето на делото. Поради това следва да се приеме, че ищецът е търпял такива вреди от продължилия наказателен процес, което се установява и ангажираните по делото гласни доказателства чрез разпит на свидетелите, които дават показания, че ищецът е изпитвал притеснения по повод образуваното производство, неговия изход, от което се установява негативното въздействие върху психиката на ищеца, проявило де в продължителен период от време, свързано с неизвестността от изхода на делото. Не се установява ищецът да е търпял вреди над обичайните, каквито не е и твърдял в исковата молба. Следва да се отчете и съдебната практика, че не е в тежест на пострадалия да доказва отделните си негативни изживявания /виж решение №18/20.02.2014г по гр.д.№2721/2013г на IV Г.О./, като наличието им се презумира през целия период на висящност на наказателното производство, като неспазването на разумния срок на продължителност, винаги увеличава вредните последици. /Виж решение №532/24.06.2010г по гр.д.№1650/2009г на III Г.О./

На база на изложените мотиви, съдът намира, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди е 5 000лв.

По отношение на лихвата за забава следва да се отчете съдебната практика, че същата се дължи от датата на подаване на исковата молба, от момента на предявяване на иска за тяхното установяване, тъй като исковете по чл.2 б от ЗОДОВ са специални и целят получаване на обезщетение за претърпените вреди от прекомерно забавено правосъдие, а не се отнасят до правния спор по съществото на делото пред съответния съд. /Така решение № 30/3.02.2022г по гр.д.№ 1701/2021г, ГК, IV ГО на ВКС./ Въззивният съд е запознат и с

наличието на друга съдебна практика № 42/1.07.2019г по гр.д.№ 1914/2018г, ГК, III ГО на ВКС, че лихвата за забава се дължи от влизане в сила на акта на съда, в съответствие с ТР №3 /22.04.2005г на ОСГК на ВКС, но счита, че следва да се приложи по-актуалната по време и отнасяща се конкретно до чл.2 б ЗОДОВ. Отхвърлянето или приемането на предложението на Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение в административното производство е правна възможност, предоставена в полза на пострадалото лице и не може да се разглежда като основание за поставянето му в забава като кредитор. Поради това следва да се отмени решението в частта му, в която е отхвърлен иска за лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата и да се постанови, че се осъждат ответниците да заплатят лихва за забава от датата на подаване на исковата молба- 11.10.2018г до окончателното изплащане на сумата.

По частната жалба срещу определение от 22.10.2021г, постановено по гр.д.№ 849/2020г по описа на СОС, в частта му, с която е оставена без уважение молбата на СГС за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение на основание чл.78, ал.3 и ал.8 ГПК, въззивният съд приема, че е основателна, тъй като разпоредбата на чл.10, ал.4 ЗОДОВ е приложима за производства, образувани след влизане в сила на същата. С определение №2/20.04.2021г по т.д.№1/2019г на ОСС от ГК на ВКС и от I и II колегия на ВАС, се приема, че по заварените дела и след изясняване на волята на законодателя по този въпрос, да се избегне занапред различно третиране на сходни положения, различаващи се единствено по време, то следва да се приложи разпоредбата на чл.78, ал.3 и ал.8 ГПК, които са идентични с новото законодателно разрешение на чл.10, ал.4 ЗОДОВ. Поради това следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение на СГС за процесуално представителство пред първата инстанция в размер на 300лв., с оглед отхвърлената част на исковата претенция. Следва да се отмени обжалваното определение № 260560/22.10.2021г, постановено по гр.д.№ 849/2020г по описа на СОС, в частта му, с която е отхвърлена молба с вх. № 266181/29.09.2021г на СГС за изменение на решение № 260284/15.09.2021 по гр.д.№ 849/2020г на СОС в частта за разноските на основание чл.248, ал.1 ГПК с присъждане на юрисконсултско възнаграждение, като вместо него се постанови, че се осъжда Я. В. С. с ЕГН ***** да заплати на Софийски градски съд сумата от 300лв. за юрисконсултско възнаграждение пред първата инстанция.

По отношение на разноските пред въззивната инстанция по изложените мотиви за частната жалба следва на основание чл.78, ал.3 ГПК да бъде осъден Я. В. С. с ЕГН ***** да заплати по сметка на СГС сумата от 225лв. за юрисконсултско възнаграждение, на Софийски районен съд сумата от 225лв. за юрисконсултско възнаграждение пред въззивната инстанция.

На основание чл.38, ал.2 ЗАдв. следва бъдат осъдени Прокуратурата на РБългария, Софийски районен съд и Софийски градски съд да заплатят на сумата от 194.67лв. на адвокат К.М. М. с № 1500335610 от САК за адвокатски хонорар пред въззивната инстанция.

С оглед изхода на спора следва да се отмени решението в частта му, с която са осъдени на основание чл.38 ЗАдв Прокуратурата на РБългария, СГС и СРС да заплатят сумата за разликата от 194.67лв. до 830лв. на адвокат К.М. М. с № 1500335610 от САК за

адвокатски хонорар пред първата инстанция.

Поради различия в изводите на двете инстанции първоинстанционното решение следва да се отмени на основание чл.271, ал.1 ГПК в частта му, с която исковата претенция по чл.2 бЗОДОВ е уважена за разликата от 5 000лв. до 10 000лв. за обезщетение за неимуществени вреди и да се постанови, че се отхвърля същата. Следва да се отмени решението и в частта му, с която е отхвърлена исковата претенция за присъждане на лихва за забава от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Следва да се потвърди решението в останалата му обжалвана част.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260284/15.09.2021г, постановено по гр.д.№ 849/2020г по описа на СОС, ГО, В ЧАСТТА му, с която са осъдени Прокуратурата на РБългария, Софийски районен съд и Софийски градски съд да заплатят солидарно на Я. В. С. с ЕГН ***** на основание чл.2 б, ал.1 от ЗОДОВ обезщетение за нарушение на правото за разглеждане и решаване в разумен срок по чл.6, параграф 1 от ЕКПЧ на нохд № 9174/2004г. на СРС, включително по присъединените внохд № 2195/2006г. на СГС и внохд № 1469/2009г. на СГС, за разликата от 5 000лв. до 10 000лв., В ЧАСТТА му, с която е отхвърлен иск по чл.86, ал.1 ЗЗД за лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба-11.10.2018г. до окончателното изплащане на сумата, В ЧАСТТА му, с която са осъдени на основание чл.38 ЗАдв. Прокуратурата на РБългария, СГС и СРС да заплатят сумата за разликата от 194.67лв. до 830лв. на адвокат К.М. М. с № 1500335610 от САК за адвокатски хонорар пред първата инстанция, КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иск с правно основание чл.2 б, ал.1 от ЗОДОВ, предявен от Я. В. С. с ЕГН ***** срещу Прокуратурата на РБългария, Софийски районен съд и Софийски градски съд за заплащане солидарно на обезщетение за нарушение на правото за разглеждане и решаване в разумен срок по чл.6, параграф 1 от ЕКПЧ на нохд № 9174/2004г. на СРС, включително по присъединените внохд № 2195/2006г. на СГС и внохд № 1469/2009г. на СГС, за разликата от 5 000лв. до 10 000лв. лева.

ОСЪЖДА на основание чл.86, ал.1 ЗЗД Прокуратурата на РБългария, Софийски районен съд и Софийски градски съд ДА ЗАПЛАТЯТ на Я. В. С. с ЕГН ***** законна лихва върху обезщетението от 5 000лв., считано от датата на подаване на исковата молба-11.10.2018г до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му обжалвана част.

ОТМЕНЯ определение № 260560/22.10.2021г, постановено по гр.д.№ 849/2020г по описа на СОС, В ЧАСТТА му, с която е отхвърлена молба с вх. № 266181/29.09.2021г на СГС за изменение на решение № 260284/15.09.2021 по гр.д.№ 849/2020г на СОС в частта за разносните на основание чл.248, ал.1 ГПК с присъждане на юрисконсултско възнаграждение, КАТО ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Я. В. С. с ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТИ на Софийски градски съд сумата от 300лв. за юрисконсултско възнаграждение пред първата инстанция чл.38, ал.2 ЗАдв.

В необжалваната му част определението е влязло в сила.

ОСЪЖДА на основание чл.38, ал.2 ЗАдв. Прокуратурата на РБългария, Софийски районен съд и Софийски градски съд да заплатят сумата от 194.67лв. на адвокат К.М. М. с

№ 1500335610 от САК за адвокатски хонорар пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК Я. В. С. с ЕГН ***** да заплати по сметка на СГС сумата от 225лв. за юрисконсултско възнаграждение, на Софийски районен съд сумата от 225лв. за юрисконсултско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280 ГПК пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____